

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	1

1. כללי

- 1.1 אחד האפיונים המרכזיים במעונות זקנים בא לידי ביטוי במונח "זקן" שמשמעותו הכללית היא, אדם קשיש החל מגיל "הפנסיה", שבחר ו/או נאלץ לגור במעונות מהסוג הנ"ל. אוכלוסיות אלה מאופיינות ברמות שונות של מוגבלות פיזית או בייקטיבית וסובייקטיבית הנובעים מגיל, ממחלה, לרבות מחלה כרונית ו/או נכות, המשפיעים על מהירות התגובה ועל הערנות.
- 1.2 כל אלה, עלולים להוות מכשלה קריטית, ולעיתים אף הרת אסון, באירועי שריפה המחייבים פינוי והצלה בלחץ זמן, אם לא יינקטו אמצעים ויושקעו משאבים מתאימים מבעוד מועד להקטנת הסיכון.
- 1.3 הכנת התשתית המתאימה להקטנת פוטנציאל סיכוני האש ודרכי התפשטותה האפשריים במבנים דן, הגדלת האמצעים לצמצום זמן התגובה לאש ותכנון מחושב בהקפדה של האלטרנטיביות למילוט, הם הערובה היחידה למניעת אסונות של אבדן נפש ורכוש יקר, ובמקרים קיצוניים, צמצום עד למינימום הכרחי.

2. מטרה

- 2.1 מטרת הנוהל, להביא לאחידות הדרישות למניעת דליקות ובטיחות מפני אש במעונות לזקנים, יישום הדרישות החוקיות הרלוונטיות, המתחייבות מחוק שירותי הכבאות, וכל חקיקה אחרת.
- 2.2 אין בנהלים אלה כדי לגרוע מחקיקה אחרת ו/או שיקול דעת מקצועי הקיים לפי החיקוק ספציפי במקרים ייחודיים בהם הנושא יידון לגופו של עניין.

3. מיון מעונות

- 3.1 מיון המעונות לעניין הוראות אלה, ייעשה בשתי רמות.
- 3.1.1 מספר חדרי הדיור המצביע על גודל האוכלוסייה במעון.
- 3.1.2 הבחנה בין מעון חדש לבין מעון קיים.
- 3.2 לא תעשה הבחנה בין ההגדרות השונות במעונות לזקנים, כגון: "מעון לזקנים עצמאיים", "דיור מוגן", "מעון לזקנים תשושים" ו-"מעון לזקנים סיעודיים", זאת במטרה לצמצם את ריבוי הייעודים מחד גיסא, ומאידך גיסא לתת אפשרות לדיון מקצועי ספציפי במקרים ייחודיים.
- הוראות נוהל אלה כמשמען חלות על מבנים שייעודם הבלבדי הוא "מעון לזקנים". במקרים בהם המעון משולב במבנה בעל ייעודים אחרים/נוספים, יחולו על המבנה ההוראות הרלוונטיות לפי ייעוד המבנה ובתנאי שלא יגרעו מהוראות הנוהל למעון לזקנים ותקנות הפיקוח על מעונות (אחזקת זקנים עצמאיים ותשושים במעון) התשמ"ו-1986, הכל על פי התנאים המחמירים יותר.
- 3.3 הוראות אלה יהוו חלק בלתי נפרד מהנוהל, לרבות יחידות שטח והקצאת שטחים לייעודים ספציפיים, כגון: חדרי אוכל, מעבדות, חדרי טיפול, מחסנים וכיו"ב, ולגביהם יינתן הכיסוי המתאים בתשתית התכנון למניעת דליקות ובטיחות מפני אש.

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	2

4. הגדרות

- 4.1 "מפקח כבאות ראשי" - מי שנתמנה לפי ס' 22 לחוק שירותי הכבאות.
- 4.2 "זקן" - אדם השוהה בבית אבות.
- 4.3 "זקן עצמאי" - זקן אשר מבחינת תפקודו מסוגל לבצע את פעולות היומיום ללא עזרה.
- 4.4 "זקן תשוש" - זקן אשר מפאת תפקודו הירוד זקוק לעזרה חלקית בפעולות היומיום.
- 4.5 "זקן סיעודי" - זקן אשר בריאותו ותפקודו ירודים כתוצאה ממחלה כרונית או הסובל מבעיות רפואיות מורכבות ובלתי יציבות, הדורשות מעקב רפואי מיומן במסגרת רפואית, במשך 24 שעות ביממה לתקופה ממושכת, ושנתקיים בו אחד או יותר מאלה:
- הוא מרותק למיטה או לעגלת נכים;
  - אין לו שליטה על הסוגרים או אחד מהם;
  - הוא זקוק לעזרה מלאה או חלקית בפעולות היומיום;
  - הוא מתהלך בקושי רב עקב סיבוכים של מחלות שונות.
- 4.6 "תקנות" - תקנות הפיקוח על מעונות (אחזקת זקנים עצמאיים ותשושים במעון) התשמ"ו-1976.
- 4.7 "מעון" - שתפוסתו שלושה עשר זקנים/זקנים סיעודיים או יותר ולעניין הוראות אלה – 9 חדרי דיור).
- הערה:** לעניין התפוסה, מספר החדרים בהוראות אלה מתייחס לתקנות הפיקוח של מעונות לזקנים 1986, סעיף 26(1) להלן: התקנות.
- 4.8 "מנהל מעון" - כמשמעותו בתקנה 5 לתקנות. מנהל המעון חייב לדאוג במסירות לצרכים הגופניים והנפשיים של כל אחד מן הזקנים השוהים במעון ולהבטיח שלומם ורווחתם.
- 4.9 "תפוסה" - תפוסת המעונות תמוין עפ"י מספר החדרים בכפיפות למגבלות המופיעות ב"תקנות", כדלקמן:
- 9 חדרי מגורים או יותר, כמשמעות המונח "מעון" בתקנות הפיקוח על המעונות שתפוסתם 13 זקנים/זקנים סיעודיים או יותר.
  - 34 חדרי מגורים או יותר, שתפוסתו 100 זקנים/ זקנים סיעודיים או יותר.
  - 67 חדרי מגורים או יותר, שתפוסתו 100 זקנים/זקנים סיעודיים או יותר.
- 4.10 "מעון חדש" - מעון בבניה או שבנייתו הושלמה, אך טרם אוכלס, ומערך הבטיחות מפני אש טרם אושר ע"י רשויות הכבאות.

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	3

- 4.11 "מעון קיים" - מעון מאוכלס שקיבל אישור רשויות הכבאות (מעון חדש ובלתי מאוכלס שבנייתו נסתיימה בטרם חלו עליו הוראות אלה כולן או מקצתן, יוגדר כ"מעון קיים").
- 4.12 "רשות כבאות" - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק שירותי הכבאות ואשר "המעון" בתחומה.
- 4.13 "ציוד כיבוי אש" - ציוד, אמצעים, חומרים ומתקנים העשויים לשמש הגנה מפני וכיבוי שריפות כפי שיפורט בנוהל.

- 4.14 "תקנים ישראליים ואישור מעבדה" התקנים הישראליים הרלוונטיים לקביעת השימוש בחומרי בניה לפי דרגת דליקותם, משך עמידותם באש ותגובותיהם בשריפה, והקריטריונים לאישור מעבדה עפ"י תקנות חוק התכנון והבניה.

5. הבנייה

- 5.1 הבניין וחלקיו יעמדו בדרישות חוקי התכנון והבניה, תקנות הפיקוח על מעונות (אחזקת זקנים עצמאיים ותשושים במעון) התשמ"ו-1986 והתקנים הישראליים הנוגעים בדבר.
- 5.2 דרכי גישה לרכב כיבוי והצלה
- 5.2.1 יש להבטיח דרכי גישה לבנין לרכבי כיבוי והצלה ברוחב של 4 מ' לפחות להבטחת הפעלה תקינה ואפשרות להתקרב למרחק שלא יעלה על 4 מ' מהחלק הבולט ביותר בקיר החיצון של הבניין האמור, לכל גובהו.
- 5.2.2 בקטע דרך הגישה כפי שיקבע ע"י שירותי הכבאות תהיה "רחבה" באורך של 10 מ' וברוחב של 8 מ' לצורך הצבת סולם או מנוף גבהים הידראולי.
- 5.2.3 הרחבה כאמור בדרך הגישה, תהא בצד חלונות המילוט של הבניין, מיקומה המדויק יקבע בהתייעצות ולפי הנחיות שירותי כבאות.
- 5.2.4 במעון לזקנים שדרך הגישה והרחבה בנויים מעל לקומות חניון או מרתפים, המשטחים הנ"ל יהיו בעלי כושר נשיאה של כלי רכב עומס של 21 טון לצמד סרנים. יש להמציא לשירותי הכבאות מסמך מתאים ממהנדס קונסטרוקציה המעיד על כושר הנשיאה הנדרש.
- 5.2.5 כל הסעיפים האחרים שלא הוזכרו לעיל המתייחסים לדרך גישה, חלונות מילוט וחלונות בקיר חיצוני, יבוצע בהתאם לאמור בתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאים אגרות) תש"ל-1970 חלק ז' סימן ז' סימן ב' סעיפים 700.03 עד 700.07.

5.3 פתחי שחרור חום ועשן

- 5.3.1 בחלקו העילי של חדר מדרגות מוגן יותקן פתח לשחרור חום ועשן ששטחו לא יקטן מ-8% מהשטח האופקי של חתך חדר המדרגות ובכל מקרה לא יפחת מ-0.80 מ"ר.
- 5.3.2 במפלסים תת קרקעיים שכוללים חניונים, שירותים טכניים וכו' יותקנו אמצעים לשחרור חום ועשן.
- 5.3.3 בכל פיר אנכי, כגון: פיר מעליות, פירי צנרת, פיר אשפה, פיר כביסה וכו', יותקן בחלקו העילי פתח לשחרור חום ועשן ששטחו לא יקטן מ-8% משטח החתך

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	4

5.3.4 בכל המחסנים, חדרי ההסקה, חדרי המכונות, חדר החשמל וכיו"ב, יותקנו פתחים קבועים לשחרור עשן. שטחו של אחד מהפתחים לא יקטן מ-15% משטח החתך האופקי של אותו חדר.

5.4 הפרדות

5.4.1 בין חדרי המדרגות ויתר חלקי הבניין לבין קומות השירותים המכילות, בין השאר, חנייה, הסקה, חימום מים, חשמל ומחסנים תהיה הפרדה כדלהלן:
א. בניית קירות עמידים אש של שעתיים לפחות.
ב. בניית תקרות עמידות אש של שעתיים לפחות.
ג. התקנת דלתות אש עם מנגנון לסגירה עצמית.

5.4.2 מנהרה ופיר יופרדו לכל אורכם וגובהם על ידי בניית קירות עמידים אש של שעתיים לפחות, והתקנות דלתות אש בעלות מנגנון לסגירה עצמית.

5.5 פירים

5.5.1 כל פירי צנרת החשמל, המים, הטלפון, הגז וכיו"ב יהיו נפרדים ביניהם וחצויים

5.5.2 בין הקומות על ידי חומר בעל עמידות אש של שעתיים לפחות.

5.5.2 בפיר מרכזי שבו אין אפשרות לבצע הפרדה יש להתקין דלתות אש, ובחלקו העליון של הפיר יותקן פתח לשחרור עשן.

5.5.3 על פירי אשפה וכביסה במעון לזקנים, יחולו כל הוראות הבטיחות של תקנות התכנון והבניה בחלק ו', סימן ט"ז.

5.6 דרכי מילוט ויציאה

5.6.1 כיווני הפתיחה של כל דלתות האש מחדר מדרגות מוגן, ממערכות של מדרגות חיצוניות ומיציאות יהיו בכיוון המילוט.

5.6.2 כל הדלתות בין חדר מדרגות מוגן ו/או מערכת מדרגות חיצוניות לבין פרוזדורים בקומות תצוידנה במנגנונים לסגירה עצמית.

5.7 תאורת התמצאות

5.7.1 תאורת החירום תהיה על פי ת"י 20 חלק 2.22.

5.8 שילוט

5.8.1 בפרוזדורים, בפרוזדורים מקשרים, בכל מפלס בחדרי מדרגות מוגנים ובמערכת מדרגות חיצוניות ובכל המקומות שבהם כיוון המילוט אינו ברור, יותקנו שלטים בגוון לבן-ירוק שעליהם המילים "יציאה" או "יציאת חירום" עם חץ או ללא חץ לפי הצורך.

5.8.2 בכל מקום שכיוון המילוט מהבניין אינו ברור ושניתן לסטות בו מדרך היציאה מהבניין, יותקן שלט "אין יציאה" בגוון לבן-אדום.

5.8.3 גובה כתיב האותיות בשלטים לא יקטן מ-12 ס"מ ורוחבן לא יקטן מ-12 מ"מ.

5.8.4 השלטים האמורים לעיל יוארו באמצעות רשת החשמל של הבניין וממקור זרם חלופי אמין.

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	5

5.8.5 בכל חדר מגורים בבניין על גבי הצד הפנימי של הדלת, יוצמד שרטוט עליו יסומנו דרכי המילוט, מיקומו של החדר בבניין ומיקום עמדות כיבוי אש בעברית ובאנגלית, וכן חצים מכוונים.

5.8.6 בכל מפלס קומתי בחדרי מדרגות מוגנים, במערכת מדרגות חיצונית ופרוזדורים יותקן שלט עליו יצוין מספר זיהוי הקומה, גודלו של כל מספר לא יקטן מ-25 ס"מ.

5.8.7 התקנת שלטים בגוון לבן-אדום לציון מתקני בטיחות/בטיחות אש כמפורט להלן:

- א. בחזית ארונות החשמל- "חשמל, לא לכבות במים".
- ב. ליד מתגים ראשיים של מתח גבוה בלוחות חשמל ראשיים ואזוריים "מתג ראשי", "כוח ראשי" "תאורה ראשי", "מפסק חשמל קומתי".
- ג. בעמדות כיבוי אש – "ציוד לכיבוי שריפות"
- ד. ליד מגופים ראשיים של מי כיבוי- "מי כיבוי".
- ה. ליד ברז הכיבוי המיועד לדחיסת מים ממכונות כיבוי – "הסנקה ממכונות כיבוי".
- ו. גז – "אסור לעשן", "סכנה", "גז מתלקח" וליד מגוף ראשי "סגור ברז במקרה של דליפה, שריפה" וכו'.
- ז. שילוט – "חדר הסקה", "חדר מיזוג אויר", "חדרי מכונות למעליות" – במקומות המתאימים.
- ח. בחדר הספקה – "מפסק כוח" ו"מפסק לניתוק החשמל".
- ט. "עמדת כיבוי אש ראשית" – במקומות המתאימים.
- י. ליד הפיקוד של מעלית נושאת אלונקה – "מפתח אש".

5.9 מעליות

5.9.1 במעון שבו יותר מקומה אחת תהא מעלית אחת לפחות שגודל התא שלה לא

יפחת מ-2.35 מ' על 1.50 מ'.

5.9.2 המעלית תעמוד בדרישות ת"י 24.

מערכת חשמל וגנרטור

5.10.1 לא יהיה כל קשר בין מוני מים, חשמל וגז. המערכות האמורות תהיינה נפרדות ובעלות פיר נפרד עם מחיצות בלתי דליקות – בין הפירים.

5.10.2 בבניין רב קומות, יותקן גנרטור חשמלי לשעת חירום, שיספק זרם חשמל בשעת חירום להארת חדרי מדרגות מוגנים, מערכות מדרגות חיצוניות, מקלטים, פרוזדורים שבשימוש דיירי הבניין, להפעלת משאבות לדחיסת מים לקומות העליונות וכן להפעלת מערכת האוורור המכני של המקלטים ולהפעלת מעלית נושא אלונקה.

5.10.3 גנרטור חשמלי יותקן בחדר בבניין לפי הפירוט כדלהלן:

- א. הגנרטור יותקן עפ"י התקן, כך שמיד עם הפסקת זרם החשמל ממקור מתח ראשי מרשת
- ב. חשמל ציבורית, יתחיל הגנרטור לפעול באופן אוטומטי.
- ג. יותקן מתג במקום נוח לגישה להפסקת פעולת הגנרטור בשעת חירום.
- ד. הגנרטור יוקף קירות בנויים מהרצפה עד לתקרה מאלמנטים עמידים של שעתיים לפחות עם דלתות אש.
- ה. חדר אחסנת הגנרטור יאוורר באוויר צח הבא מן החוץ והגזים הנפלטים מבעירת הדלק במנוע ייפלטו ישירות לחוץ.
- ו. יותקן מקום לאחסון הדלק הנוזלי שיהיה בהתאם לתקנות רישוי

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	6

עסקים (אחסנת נפט) תשל"ז-1976.

5.11 חדרי דוודים והסקה

- 5.11.1 התקנת חדר הסקה ודוודים שאינם מוסקים בדודי קיטור והמוסקים בדלק נוזלי, מכלי הדלק הצנרת והארובה יעשו בהתאם לת"י 932.
- 5.11.2 בכניסה לחדר הסקה מחוץ לחדר, יותקן מפסק חשמל- אור וכוח לניתוק כל מערכות החשמל של חדר הסקה או הדוודים.
- 5.11.3 מעל לכל מבער בחדר הסקה, יותקן מטפה כיבוי אוטומטי מסוג אבקה יבשה במשקל של 12 ק"ג.
- 5.11.4 ארובת ההסקה תהיה מחוברת לארובה לפליטת גזי השריפה ישירות אל החוץ לבנין ותבלוט כ-1.5 מ' מעל לגג הבניין, הארובה על כל אבזריה וחיבוריה תתאים לכל דרישות התקן הישראלי (ת"י 838).
- 5.11.5 חדר דוודים/הסקה יבנה כמפורט מטה:

- א. החדר יהיה צמוד לקיר החיצון של הבניין ומופרד מיתר חלקיו על ידי קירות ורצפות עשויים מאלמנטים עמידים אש ל-3 שעות לפחות.
- ב. החדר יכלול שתי דלתות אש עם מנגנוני סגירה עצמית. אחת מהן תאפשר יציאה ישירה אל חלל האוויר החיצון והשנייה תותקן במרחק גדול ככל האפשר מהראשונה.
- ג. בשתי הדלתות ייבנו ספים מורמים למניעת זרימת דלק העלול להישפך החוצה.
- ד. החדר יאוורר באוויר צח הדרוש לשרפת דלק. פתחי פליטת העשן יותקנו בגובה המבטיח סילוקו המוחלט. 5.12. מיכלים וגלילי גז

5.12.1 יש לתכנן ולהתקין מערכת כריזה למסירת הודעות שתהיה מחוברת למתח החשמל הרגיל ולספק כוח עצמאי במתח נמוך. המערכת תקיף את המקומות הבאים:

- א. את כל פרוזדורי הקומות הטיפוסיות.
- ב. אל כל מפלסי חדרי המדרגות.
- ג. את כל מקומות ההתקהלות, לרבות חדרי אוכל.
- ד. את כל המקומות האחרים שם עשויים להימצא אנשים.

5.12.2 המנגנון להפעלת המערכת יימצא במקום בו נמצאים עובדים במשך כל היממה.

5.12.3 מערכת הכריזה צריכה לפעול באופן קולקטיבי, ובאופן סלקטיבי לכל קומה או אגף בנפרד.

5.12.3 בתום ביצוע ההתקנה על המבקש/ים להמציא לשירותי הכבאות מסמך מאשר ממבצע העבודה.

5.13 דגשים

5.13.1 כל יתר הדרישות הנוגעות למעון לזקנים ושלא הוזכרו לעיל, יבוצעו בהתאם לתקנים שלעיל וכן, יש להתייחס גם להתקנת סידורים מיוחדים לנכים בבניין ציבורי שבחלק ח' של תקנות התכנון והבניה (מעון לזקנים נכלל בבניין ציבורי).

5.13.2 יש להקפיד לבצע את כל הפעולות הנדרשות למניעת דליקות הכוללות בין היתר סילוק צמחיה מסביב למבנה, סילוק פסולת וציוד דליק ממקומות שלא מיועדים לכך ושמירה על משק בית", לרבות אחסון נכון של חומרים דליקים.

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	7

5.13.3 לפני פתיחת המעון לזקנים על היזם/המבקש לתאם סיור עם שירותי הכבאות לשם בדיקת ביצוע כל האמור לעיל, וכן בדיקת המערכות הבאות:

- א. מערכת למסירת הודעות.
- ב. מערכת לגילוי עשן וחייגן אוטומטי.
- ג. מערכת מים לכיבוי אש.
- ד. מערכת החשמל, גנרטור ותאורת ההתמצאות.
- ה. מעלית נושאת אלונקה.

5.13.3 אם מתוכננים ו/או נעשו שינויים, היזם/המבקש חייב להודיע ולהגיש התכניות ולהודיע מהות השינויים לשירותי הכבאות, לשם קבלת חוות דעת מקצועית ו/או אישור בהתאם לעניין.

5.13.4 אכלוס מעונות כנ"ל יותנה בביצוע כל הדרישות שלעיל, ולאחר מתן אישור שירותי הכבאות לגורמים הנוגעים בדבר.

5.13.5 כל הדרישות שלעיל חיוניות להצלת נפש ורכוש, על כן יש להקפיד ולבצען במלואן. שירותי הכבאות תמיד יעמדו לרשות היזם/המבקש לשם מתן סיוע בייעוץ ובהדרכה בכל עניין הקשור במניעת דליקות ובבטיחות מפני אש.

5.13.6 במעונות לזקנים אין להסיק חדרי דיור בתנורים/מכשירים שמקור האנרגיה שלהם מבוסס על אש גלויה, לרבות מפזרי חום מיטלטלים.

5.13.7 בכל מפלס קומתי יוקצה מקום מיוחד בו יותקן מקום מתאים ובטוח להדלקת נרות שבת, חג וכיו"ב. אין להדליק נרות בתוך חדרי המגורים ובכל מקום אחר שלא נועד לכך מלכתחילה.

6. ציוד כיבוי אש

6.1 ברזי כיבוי אש

6.1.1 ברזי כיבוי אש חיצוניים

בקרבת כניסה למעון יותקן ברז כיבוי 3" על קו המים העירוני לשימוש רשות הכבאות. המרחק בין ברזי הכיבוי 3" לא יעלה על 50 מ'. במקרים בהם המרחק בין שתי כניסות קטן מ-30 מ' יותקן ברז כיבוי 3" אחד בין שתי הכניסות. במקרים בהם קיים ברז כיבוי עירוני 3" במרחק שאינו עולה על 50 מ' מהכניסה הראשית/אחרת ייחשב כברז כיבוי לאותה כניסה. בכל מקרה ברזי הכיבוי יותקנו במקומות בולטים ונוחים לגישה לרכבי הכיבוי.

6.1.2 ברזי כיבוי אש פנימיים

בכל מפלס קומתי סמוך לחדר המדרגות יותקן ברז כיבוי 2" נצרת המים לברזי הכיבוי הפנימיים ולגלגלונים תהיה נפרדת ובקוטר 3" לפחות.

6.1.3 ארון כיבוי אש

ליד כל ברז כיבוי אש 2" יותקן ארון כיבוי שיכיל את הציוד כדלקמן:

- א. זרנוקי סניקה 2" עם מצמדי שטורץ.
- ב. מזנק כיבוי תלת שימושי 2" עם מצמד שטורץ נחיר 8 מ"מ.

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	8

ג. מפתח שטורץ.

6.2

גלגלונים כיבוי

לאורך כל פרוזדור, באופן שתהיה חפיפה ביניהם, יותקנו גלגלונים כפי שיתואר להלן. גלגלון כיבוי אש סטנדרטי באורך 25 מ', בקוטר 3/4" לפחות ובקצהו מזנק עם ידית המאפשרת סגירה ושימוש במים בצורות סילון וריסוס, נחיר 4 מ"מ. כמו כן, יותקנו גלגלונים כנ"ל ולפי אותו כלל בכניסות למקומות הבאים: חדר אוכל ומטבח, מועדון לפעילות תרבותית, מחסנים, בתי מלאכה או כל מקום המשמש להתקהלות או לפעילות שיש בה סכנה לפריצת אש. אין חובת התקנה של גלגלונים במקומות כמתואר לעיל, אם השטח של כל אחד מהם פחות מ-100 מ"ר ובתנאי שהגלגלונים המותקנים בפרוזדור נותנים מענה לאותו מקום. כמו כן, ניתנת בזה אפשרות להתקין גלגלון ליותר משטח ספציפי אחד ובתנאי שהנקודה הרחוקה ביותר לא תעלה על 30 מ'.

6.3

ספיקת מים ולחצים בברזי הכיבוי ובגלגלונים

ספיקת המים בברז כיבוי 3" : 450 ל/ד בלחץ של 4 אטמ' כאשר יופעלו 2 ברזים באותו זמן. ספיקת מים בברז שריפה 2" : 250 ל/ד בלחץ של 4 אטמ' כאשר יופעלו 2 ברזים באותו זמן. הלחצים לא יעלו מעל 7 אטמ' ולא ירדו מ-2 אטמ'. ספיקת הגלגלונים תהיה 45 ל/ד.

מטפי כיבוי אש

מטפי כיבוי אש על בסיס אבקה יבשה בגודל 6 ק"ג נטו, יותקנו במקומות הבאים:

- ליד כל כניסה לבנין.
- בכל מפלס קומתי בסמוך לחדר המדרגות.
- בכניסה לכל מקום שייעודו התקהלות ציבורית.
- בכניסה לכל חלל המהווה יחידה פונקציונאלית נפרדת.

במקומות שהמרחק בין כניסותיהם אינו עולה על 15 מ', יש להתקין מטפים בין הכניסות הסמוכות.

6.4

ספיקת מים ולחצים בברזי הכיבוי ובגלגלונים

ספיקת המים בברז כיבוי 3" : 450 ל/ד בלחץ של 4 אטמ' כאשר יופעלו 2 ברזים באותו זמן. ספיקת מים בברז שריפה 2" : 250 ל/ד בלחץ של 4 אטמ' כאשר יופעלו 2 ברזים באותו זמן. הלחצים לא יעלו מעל 7 אטמ' ולא ירדו מ-2 אטמ'. ספיקת הגלגלונים תהיה 45 ל/ד.

6.5

מערכות גילוי איתור וכיבוי אוטומטיות

- 6.5.1 במעונות בהם בין 9 ל-34 חדרי דיור, תותקן מערכת גילוי ומערכת התראה אוטומטית שתענה לדרישות ת"י 1220 בכל חלקי המבנה.
- 6.5.2 כמו כן, בחדרי הדיור תותקן מערכת מתזי מים (ספרינקלרים) מסוג תגובה מהירה המערכות יותקנו בהתאם לת"י 1596.
- 6.5.3 למרות האמור לעיל, במבנים בעלי 2 קומות (כולל קומת הכניסה), תותקן מערכת גילוי והתראה אוטומטית בלבד.
- 6.5.4 למעונות קיימים שבהם 9-34 חדרי דיור ניתנת בזה זכות ערעור לגבי הכיבוי האוטומטי בספרינקלרים בפני ועדת ערעורים.
- 6.5.5 במעונות בהם 35 חדרי דיור ומעלה חלה חובה להתקין מערכת גילוי ומערכת כיבוי אוטומטית בכל חלקי הבניין, לרבות חדרי דיור, המערכות יותקנו לפי התקנים המתאימים.
- 6.5.6 למעונות קיימים או מוסבים שמספר חדרי הדיור אינו עולה על 67, ומספר הקומות כולל הכניסה אינו עולה על 2 קומות ועומד בכל הדרישות הבטיחות האחרות, תינתן זכות ערעור בפני ועדת ערעורים לגבי כיבוי אוטומטי.
- 6.5.7 בחדרי הסקה, בחדרי וארונות חשמל, בחדרי גז ובאזורי בישול במטבח מרכזי יותקנו מערכות כיבוי אוטומטיות אינדיבידואליות.
- 6.5.8 במקרה וקיימים במעון מקומות התקהלות ציבורית שמעבר לשימוש דיירי

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' מתוך 10	9

המעון ותפוסתם מעל 150 איש, תותקן בהם מערכת כיבוי אוטומטית שתהיה מחוברת ללוח הבקרה המרכזי.

מערכת הכיבוי האוטומטית תתאים לדרישות ת"י 1596. 6.5.9

מערכות הגילוי/כיבוי המותקנות במעון יחוברו באמצעי קווי או אלחוטי לשירותי 6.5.10

הכבאות המקומיים, לאחר קבלת אישור ממפקד שירותי הכבאות.

ערעורים .7

בית אבות רשאי לערער בפני מקפח כבאות ראשי תוך 30 ימים מים שקיבל דרישה שהציגה בפניו רשות כבאות.

פרק 500	מס' הוראה 512	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	תחולה דצמבר 93	עדכון נוב' 2001	דף מס' 10 מתוך 10

8. תיק שטח

המעון אחראי להכנת תיק שטח של "המעון" שיכלול את המידע הבא:

- 8.1 תאור כללי של המעון – מילולי.
  - 8.2 מספרי טלפון של כל הגורמים הביטחוניים שעשויים ליטול חלק באירועי שריפה ואירועים דומים: שירותי הכבאות, משטרה, מ.ד.א., וכו'.
  - 8.3 מספרי טלפון, לרבות דרכי איתור אחרים וכתובות של כל בעלי התפקידים ועמדות "מפתח", כגון: מנהל, קב"ט, ק. בטיחות, אחראי אחזקה, חשמלאי וכו'.
  - 8.4 מסלולי הגעה למקום, לרבות מסלולים אלטרנטיביים.
  - 8.5 דרכי כניסה לשטח המעון.
  - 8.6 שרטוטים ותמונות המתארים את המעון ממבט על.
  - 8.7 מפות/שרטוטים/תמונות מצולמות של המבנה מבחינה הנדסית: מבואות, יציאות, קומות ייחודיות וקומה טיפוסית.
  - 8.8 צילומים של מקומות ייחודיים ובעלי סיכון ספציפי.
  - 8.9 נתיבי יציאה ומילוט ראשיים ומשניים מלוויים בצילומים במידת האפשר, בנוסף לסיומנים/שרטוטים, לרבות חצי הכוונה על גבי המפות והצילומים.
  - 8.10 סימון מודגש של מקומות "אין מוצא".
  - 8.11 סימון כל עמדות הכיבוי וציוד הכיבוי המיטלטל על גבי מפה/שרטוט.
  - 8.12 סימון ותאור מיקומם של מפסקי חשמל ראשיים ומשניים.
  - 8.13 סימון ותאור מקומות סיכון ספציפיים.
- התיק יוכן עפ"י נהלי הנציב להכנת תיק שטח.

9. הדרכה

- 9.1 הדרכת סגל עובדי המעון הנו חלק בלתי נפרד מנוהל זה.
- 9.2 מפאת הרגישות המיוחדת במעונות לזקנים בגין מוגבלותם, חשוב להקדיש תשומת לב מיוחדת להדרכת סגל עובדי המעון במטרה:
  - 9.2.1 לעורר בהם את המודעות לבטיחות אש ומניעת דליקות.
  - 9.2.2 להשיג תגובה מקומית מהירה למקרה פרוץ דליקה בכדי לדכותה בעודה באיבה.
  - 9.2.3 כעתודה וכוח עזר רב חשיבות לכוחות הכיבוי לסיוע בהכוונת הכבאים ופינוי הזקנים.

11	דף מס' 10 מתוך 11	עדכון נוב' 2001	תחולה דצמבר 93	שם ההוראה סידורי בטיחות אש בבתי אבות	מס' הוראה 512	פרק 500

- 9.3 מיד עם פתיחתו של מעון חדש תבוצע הדרכה לכלל סגל העובדים להבנת מהותה של השריפה, דרכי מניעתה ודרכי כיבוי תוך שימוש באמצעים המצויים במעון.
- 9.4 הדרכה הנ"ל תבוצע אחת לשנה לפחות ואישור על ביצוע יוצג לשירותי הכבאות במהלך הביקורת השנתית.
- 9.5 בכל מעון ייקבע אדם עליו יוטל תפקיד רכו נושא בטיחות אש לצורך העניין "נאמן בטיחות אש". אצלו יהיו מרוכזים כל הנתונים, לרבות מצאי ומצב הציוד לכיבוי שריפות, נקודות סיכון ספציפי וכל הקשור למניעת דליקות וכיבוי אש. "נאמן בטיחות אש" כנ"ל יעבור השתלמות בנושא של 3 ימים לפחות, במכללה הארצית לכבאות והצלה.
- 9.6 במעונות בהם המבנה מתנשא לשתי קומות ומעלה, יש לקבוע אחראי קומה שיהיה כפוף לנאמן בטיחות אש.
- 9.7 יש לקבוע אחראים לנושא, 24 שעות ביממה עפ"י החלוקה למשמרת עבודה.
- 9.8 במעונות בהם 34 חדרי מגורים ומעלה, יקבע עובד אחראי על הנושא שיוכשר לתפקיד ממונה בטיחות אש בקורס ממונים על בטיחות אש.
- 9.9 אחת לשנתיים לפחות לאחר קיום ההדרכה השנתית לסגל העובדים, יבוצע תרגיל פינוי בשיתוף עם רשות הכבאות שבתחומה פועל המעון.
- 9.10 לפני פתיחת מעון זקנים חדש, יבוצע תרגיל פתיחה בשיתוף שירותי הכבאות, שבו יבואו לידי ביטוי כל אמצעי הבטיחות שהותקנו במעון.